

Između Riječi i Slika: Dubina Ljudskih Priča

Muslić, Sebastian

Undergraduate thesis / Završni rad

2024

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University North / Sveučilište Sjever**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:122:261742>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

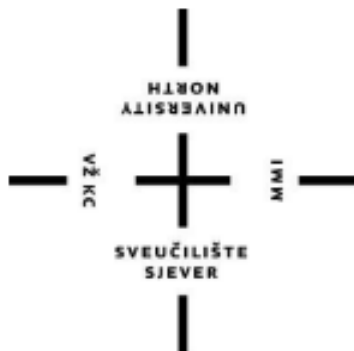
Download date / Datum preuzimanja: **2025-04-03**

Repository / Repozitorij:

[University North Digital Repository](#)

**SVEUČILIŠTE
SJEVER**

Odjel Medijskog dizajna

240/MED/2024

Između Riječi i Slika: Dubina Ljudskih Priča

STUDENT

Sebastian Muslić

0130359063

MENTOR

Prof. Luka Borčić doc.art.

Koprivnica, rujan 2024. godine

Prijava završnog rada

Definiranje teme završnog rada i povjerenstva

ODIEL Umjetnički studij

STUDIJ Medijski dizajn

PRISTUPNIK Sebastian Muslić

MATIČNI BROJ 0130359063

DATUM 13.9.2024.

KOLEGIJ Multimedija

NASLOV RADA Između Riječi i Slika: Dubina Ljudskih Priča

NASLOV RADA NA ENGL. JEZIKU Between Words and Images: Depths of Human Stories

MENTOR doc. art. Luka Daniel Borčić

ZVANJE mag.diz.

ČLANOVI POVJERENSTVA

1. izv. prof. dr. sc. Mario Perić, predsjednik povjerenstva
2. doc.art. Luka Daniel Borčić, mentor i član povjerenstva
3. izv. prof. Iva Matija Bitanga, članica povjerenstva
4. izv. prof. Antun Franović, zamjenski član
- 5.

Zadatak završnog rada

BROJ 240/MED/2024

OPIS

Završni rad istražuje dubinu ljudskih iskustava kroz fotografiju kao medij izražavanja emocija, gestikulacija i facijalnih ekspresija. Kroz dva serijala fotografija, autor bilježi i priče koje ispitanici dijele - jednu pozitivnu i jednu negativnu. Fokus je na istraživanju kako fotografija može uhvatiti suštinu ljudskih emocija i dualnosti iskustava, istovremeno razotkrivajući dubinu ljudskog bića kroz vizualni jezik. Kombinacija riječi i slika stvara jedinstveni narativ o raznolikosti ljudskih iskustava i univerzalnosti emocija.

- napraviti će istraživanje o ljudskim emocijama i kako ih iskazuju
- fotografirat će ljude različite dobne i spolne skupine
- fotografiram ih u različitim okolinama povezanim za njihove priče
- cilj mi je prikazati kako svako od nas drugačije reagira i iskazuje svoje emocije (percepcija različitih situacija)

ZADATAK URUČEN

13.9.2024

POTPIS MENTORA

SVEUČILIŠTE
SJEVER

Predgovor

Oduvijek sam volio sve oblike umjetnosti, ali fotografija je srž moga interesa. Zbog toga sam odlučio svoj završni rad posvetiti upravo fotografiji i istražiti sve aspekte umjetnosti koji je okružuju. Uz to, od djetinjstva me duboko zanima psihologija i pitanja koja se tiču ljudskoga uma. Stoga sam došao na ideju da spojim dva najvažnija utjecaja u svojem životu — fotografiju i psihologiju. Iako se na prvi pogled možda čini da su te dvije discipline nepovezane, one imaju mnogo toga zajedničkog. U nadolazećim poglavljima svog rada, detaljnije ću istražiti međuovisnost i obrazložiti kako psihologija i umjetnost, konkretno fotografija, međusobno utječu jedna na drugu.

Sažetak

U uvodnome dijelu ovoga rada donosimo definiciju fotografije i vrste portreta i prigode u kojima se pojedini portreti koriste. Također, objašnjavamo na koji je način fotografija povezana sa psihologijom. Objašnjava se na koji način se fotografija koristi u psihologiji i kako pomaže psiholozima i ljudima oko nas, zašto su fotografije važne u proučavanju ljudskog uma te na koji nam način pomažu da se bolje izrazimo ili da shvatimo nekoga drugoga. Kroz praktični rad proveden je projekt u kojemu se prikazalo jednu osobu sa znatno različitim ekspresijama i gestikulacijama. Jednu se osobu fotografiralo dok je pričala o nekom pozitivnom događaju ili sjećanju te isto tako i s negativnim događajem ili sjećanjem. [1]

Ključne riječi: fotografija, portreti, psihologija, ekspresije, proučavanje ljudskog uma, izražavanje, pozitivni događaj, negativni događaj

Summary

This paper touches briefly in the introduction on the definition of photography and the various types of portraits, as well as the occasions for which different types of portraits are used. It also explores the connection between photography and psychology, including why photography is used in psychology and how it benefits psychologists and those around us. Why are photographs important in studying the human mind? How do photographs help us better express ourselves or understand others? Through practical work, a project was conducted to demonstrate a single person with significantly different expressions and gestures. One person was photographed while discussing a positive event or memory and then while discussing a negative event or memory. [1]

Keywords: photography, portraits, psychology, expressions, study of the human mind, expression, positive event, negative event

Popis korištenih kratica

PS Adobe Photoshop

ISO vrijednost označava osjetljivost senzora

Sadržaj

1. Motivacija	1
2. Cilj i svrha	1
3. Teorijski dio.....	2
3.1. Povijest fotografije.....	2
3.2. Vrste fotografije.....	2
4. Portretna fotografija	3
4.1 Tradicionalna portretna fotografija.....	3
4.2 Grupni portreti	4
4.3 Životni (<i>Lifestyle</i>) portreti.....	5
4.4. Ekološki (<i>Environmental</i>) portreti	5
4.5. Glamurozni portreti.....	6
4.6. Konceptualni portreti.....	7
5. Psihologija fotografije	8
5.1. Znanstveni studij	9
5.2. Utjecaj na percepcije i stavove	12
5.3. Snaga vizualnog pripovijedanja	12
5.4. Etička razmatranja u emocionalnoj fotografiji	12
6. Praktični dio.....	12
6.1. Planiranje i priprema	12
6.2. Interakcija s modelima i fotografiranje	15
6.3. Tehnički aspekti fotografiranja	16
6.4. Uređivanje fotografija	17
6.5. Analiza snimljenih fotografija	18
6.6. Multimedijalni pristup: Plakati, dizajn prostora i audio	21
6.7. Refleksija o procesu.....	28
Zaključak	30
Literatura.....	32
Popis slika	33

1. Motivacija

Fotografija mi je oduvijek bila način izražavanja i kroz nju sam uspijevaoh uhvatiti trenutke koji nadilaze riječi. S vremenom se moj interes za ovu vrstu umjetnosti još više produbio. Shvatio sam da fotografija može prenijeti emocije, misli i unutarnji svijet pojedinca. Proučavanje odnosa između fotografije i psihologije postalo je prirodan tijek mojeg umjetničkog razvoja, budući da sam fasciniran time kako jednostavne slike mogu izazvati snažne emocionalne reakcije kod promatrača.

Potaknut osobnim iskustvima i susretima s različitim ljudima kroz fotografiju, zapitao sam se zašto pojedini portreti ostaju tako dojmljivi? Kako se emocije poput tuge, sreće i nostalgije pojavljuju na licu osobe i kako se prenose kroz objektiv? Ovo je pitanje potaknulo moju želju da istražim dublji odnos između psihologije i umjetnosti portretiranja. Smatram da razumijevanje emocija kroz fotografiju ne samo da može produbiti našu percepciju slike, već može pomoći i u terapijske svrhe. Ovaj je rad moj pokušaj da istražim i dokažem snagu fotografije u zabilježavanju i razumijevanju ljudskih osjećaja.

2. Cilj i svrha

Cilj ovog završnog rada jest istražiti i prikazati na koji način ljudi emocionalno reagiraju na određene događaje, priče, traume i sjećanja. Svatko ima jedinstvenu percepciju sebe samoga i svijeta oko sebe te se tako različito emocionalno izražavaju. U ovom radu fokusirao sam se na fotografiranje tih trenutaka, pokušavajući uhvatiti spontane emotivne reakcije pojedinaca kako bih zabilježio tu raznolikost u emocionalnim odgovorima.

Fotografijom istražujem kako različiti ljudi doživljavaju i reagiraju na osobna iskustva, pokazujući da će ljudi zbog svojih osobnih iskustava, osobnosti, percepcije i sl. imati jedinstvene reakcije na događaje. Dok neki mogu izraziti tugu ili bol na jedan način, drugi se mogu suočiti s istim emocijama potpuno drugačije – kroz ljutnju, smirenost, optimizam ili čak humor. Svaka emocija i svaki odgovor nose u sebi bogatstvo individualnosti, jer je svaki pojedinac obilježen vlastitim jedinstvenim osjećajima, mislima i interpretacijama svijeta.

Ovaj rad pokušava osvijetliti tu složenost i pokazati kako fotografija može postati sredstvo kojim se bilježe ne samo trenutci, već i unutarnji svjetovi ljudi – njihovi jedinstveni

emocionalni pejzaži, koji se mijenjaju ovisno o iskustvima i kontekstima. Time želim ukazati na važnost individualnosti u izražavanju emocija i na to da je svaki trenutak zabilježen na fotografiji dio dublje priče o osobi koja ga proživljava. [2]

3. Teorijski dio

3.1. Povijest fotografije

Fotografija je danas sveprisutna - bilo u znanosti, oglašavanju, medijima o aktualnim događajima, propagandi ili samo našim vlastitim fotografijama - teško je zamisliti svijet bez nje. A ipak prije 200 godina nije niti postojala.

Riječ "fotografija" doslovno znači "crtanje svjetlom". Riječ je, navodno, prvi skovao britanski znanstvenik Sir John Herschel 1839. od grčkih riječi *phos*, (genitiv: *phōtós*) što znači "svjetlo", i *graphê* što znači "crtanje ili pisanje". Tehnologija koja je dovela do izuma fotografije ustvari kombinira dvije različite znanosti: optiku – konvergenciju svjetlosnih zraka kako bi se stvorila slika unutar fotoaparata – i kemiju, kako bi se ta slika mogla uhvatiti i trajno zabilježiti na fotoosjetljivu (osjetljivu na svjetlo) površinu [3].

Već tijekom renesanse (nekoliko stoljeća ranije) umjetnici su počeli koristiti neku vrstu primitivne "kamere" zvane *camera obscura* (latinski izraz koji doslovno znači "mračna soba" iz kojeg je izvedena naša moderna riječ "kamera") za točnije kopiranje priroda s pomoću crteža. Ovaj prirodni optički fenomen već je opažen stotinama (čak i tisućama) godina: ako se jarko osvijetljena scena ili objekt postavi nasuprot rupe izrezane na bočnoj strani zamračenog prostora (sobe ili kontejnera), reflektirane zrake svjetlosti s tog predmeta, prolazeći kroz rupu, konvergiraju u naopaku sliku koja se može vidjeti kao "projicirana" na površinu unutar posude. Ali *camera obscura* je omogućila samo gledanje te slike u stvarnom vremenu. Kako bi je trajno zabilježili, umjetnici su i dalje morali ručno ocrtavati sliku unutar kamere [3].

3.2. Vrste fotografije

U fotografskom svijetu mnogo je motiva koje možemo izabrati i pretvoriti u fotografsku sliku. Tako su nastali i različiti žanrovi fotografije, a neki od njih su: portretna fotografija, akt, pejzaž,

arhitektura, noćna fotografija, makrofotografija, ulična fotografija, reklamna fotografija, dokumentarna fotografija [4], itd.

4. Portretna fotografija

Portreti su postojali mnogo prije izuma fotografije. Davno prije nego što je postojao fotoaparat i fotografiranje, vladari i monarsi unajmljivali su slikare da im naslikaju vlastite portrete. Danas je mjesto ove tradicije zauzela portretna fotografija. Portretni fotografi imaju zadatak s ambicioznim ciljem uhvatiti identitet subjekta u jednoj slici.

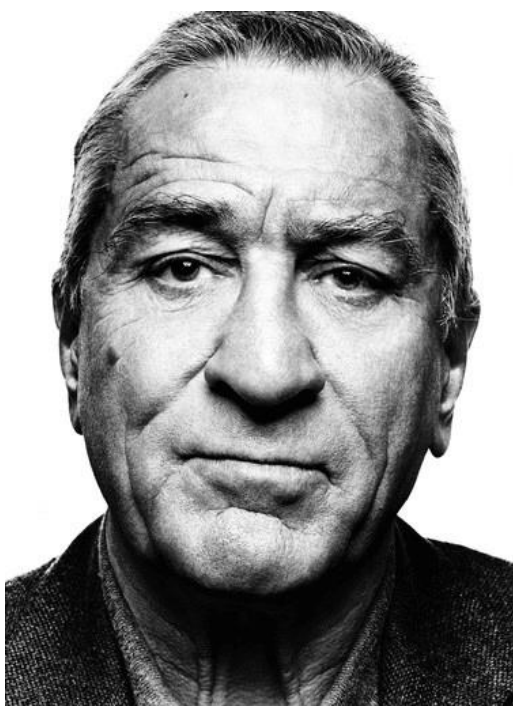
Portretna fotografija ima za cilj uhvatiti identitet, osobnost i bit subjekta, koristeći se fotografskim tehnikama kao što su kompozicija, osvjetljenje i poziranje. Postoje različite vrste portretne fotografije koje ovise o predmetu portreta kao i o stilu. Na primjer, neki su portreti tradicionalniji i formalniji, i služe za profesionalnu upotrebu i objavljivanje. Druge vrste portreta ležernije su, poput životnih portreta, koji bilježe subjekte u svakodnevnom životu.

Uobičajene vrste portretne fotografije su sljedeće:

- Tradicionalni portreti
- *Lifestyle* portreti
- Glamurozni portreti
- Grupni portreti
- Ekološki portreti
- Konceptualni portreti

4.1 Tradicionalna portretna fotografija

Kada čujete izraz "portretna fotografija", slike koje vam padnu na pamet najvjerojatnije su tradicionalni portreti. Tradicionalna portretna fotografija je formalnija i obično se snima u studiju sa subjektom koji gleda ravno u kameru.

Slika 1 De Niro portret

Fotografi koji snimaju tradicionalne portrete imaju za cilj uhvatiti bit osobe koju snimaju. To znači da većina figura u popularnoj kulturi, politici i povijesti ima tradicionalne portrete.

4.2 Grupni portreti

Dok se većina portretnih fotografija snima s jednim subjektom, više se subjekata ipak može snimiti u grupnom portretu. To je uobičajeno kod fotografiranja parova, obitelji i profesionalnih partnera. Cilj grupnih portreta jest uhvatiti dinamiku odnosa. U portretima vjenčanja fotografi nastoje uhvatiti ljubav i romantiku. Obiteljski fotografi nastoje uhvatiti jedinstvo. U poslovnim grupnim portretima fotografi mogu težiti uhvatiti zajedničku radnu etiku.

Budući da se grupni portreti uvijek snimaju s više subjekata, važno je usredotočiti se na odnose između subjekata.

4.3 Životni (*Lifestyle*) portreti

Nisu svi portreti formalni kao tradicionalni portreti. Ležerniji portreti obično se opisuju kao životni portreti. *Lifestyle* portretna fotografija ili portret životnog stila bilježi subjekte u svakodnevnim situacijama i okruženjima. Gotovo uvijek se izvode iz studija i na mjestu. Portreti životnog stila ležerniji su i često se koriste u oglašavanju kako bi se više povezali s potrošačima. Zbog ležernije prirode snimanja lifestyle portreta, mnoge su fotografije snimljene iskreno.

Slika 2 Lifestyle fotografija

Snimanje ljudi u njihovom prirodnom okruženju obično rezultira autentičnijim i sirovijim portretima koje mnogi ljudi vole.

4.4. Ekološki (*Environmental*) portreti

Portreti iz okruženja slični su portretima životnog stila, osim što veću važnost pridaju okruženju fotografije. Ti se portreti često koriste za odražavanje osobnosti ili identiteta subjekta.

Slika 3 fotografija kraljice Elizabete

Za primjer se izdvaja portret kraljice Elizabete II od Annie Leibovitz. Snimanje okoliša Buckinghamske palače važno je za snimanje kraljevske obitelji kraljice Elizabete. Portreti iz okruženja često se koriste za snimanje ikoničnih subjekata u okruženju koje ih najbolje opisuje.

To može biti umjetnik u njihovom studiju, američki predsjednik u Ovalnom uredu ili glavni izvršni direktor za velikim stolom.

Važno je ne zaboraviti moć pozadine kada učite kako snimati portretne fotografije. Dok subjekt može biti glavna točka fokusa, pozadina ga može snažno nadopuniti na portretnoj fotografiji

4.5. Glamurozni portreti

U svijetu portreta, moda i ljepota oduvijek su imale svoje mjesto. To je mjesto na glamuroznim portretima. Glamurozni portreti dizajnirani su da istaknu ljepotu subjekta.

Slika 4 Rihanna

Osim aspekata kao što su šminka i garderoba, rasvjeta i uređivanje fotografija također postaju sastavni dio procesa glamuriziranja portreta. Iako je sličan modnoj fotografiji, glamurozni portreti privlače veći naglasak na temu nego na dodatke i odjeću koju nose. Modna fotografija ima za cilj prodati izgled ili odjeću slike, dok glamurozni portreti imaju za cilj uhvatiti potpunu ljepotu na slici.

4.6. Konceptualni portreti

Apstraktnija i često kreativna portretna fotografija je konceptualna portretna fotografija. Konceptualni portreti su vrsta konceptualne fotografije gdje se portreti koriste za ilustraciju ideje ili koncepta. Konceptualni portreti obično su i fotografije autoportreta jer fotografi pronalaze različite načine da izraze same sebe, odnosno kako doživljavaju i percipiraju sebe same.

Ovi portreti koriste prednost postavljanja fotografije, rekvizita i uređivanja fotografija za stvaranje često nadrealnih slika. Ideje koncepta i osjećaja portretne fotografije često postaju apstraktnije i ekspresivnije. Koncepti koji se istražuju u konceptualnom portretiranju mogu biti različiti. Mnogi fotografi imaju za cilj uhvatiti unutarnja stanja, poput emocija, u

konceptualnom portretu. Konceptualna portretna fotografija također fotografima daje kreativnu slobodu da razmišljaju izvan okvira i da koriste vizualne elemente za hvatanje identiteta subjekta.

Slika 5 Konceptualni portret

Portretna fotografija jedna je od najčešćih vrsta fotografije s kojom počinju fotografi početnici. Ima najjednostavniji predmet [5]. To je također jedan od najboljih oblika fotografije za vježbanje jer možete eksperimentirati s rasvjetom, snimanjem na lokaciji, čak i konceptualnom fotografijom.

5. Psihologija fotografije

Svaka fotografija može ispričati priču, izazvati emocije i povezati se s nama na dubljoj razini. Ali kako ići dalje od tehničkih detalja i stvoriti doista dojmljive i uvjerljive slike? To se postiže upravo psihologijom fotografije, koja nam pomaže shvatiti kako ljudski umovi opažaju, obrađuju i reagiraju na vizualne podražaje [6].

Fotografija nije samo umjetnički i tehnički pothvat; također je duboko isprepletena s ljudskom psihologijom. Slike imaju duboku sposobnost izazivanja emocija, utjecaja na percepciju i prenošenja poruka bez potrebe za riječima [3]. Razumijevanje psihološkog utjecaja fotografije može uvelike poboljšati sposobnost fotografa da se poveže sa svojom publikom.

Emocije mogu pretvoriti jednostavnu fotografiju u priču koja ostaje dugo nakon što odložite fotoaparat. Ali kako prenijeti emocije kroz fotografiju? Sve je u umjetnosti emotivnog pripovijedanja [6]. Vaši narativni alati su blago osvjetljenje koje miluje lice subjekta i kompozicija koja vodi vaš pogled na određeni detalj. Oni rade zajedno kako bi stvorili vizualni jezik koji odjekuje vašoj publici. Kada vani bilježite trenutke, potražite one nenapisane, iskrene trenutke u kojima prave emocije izbijaju [8].

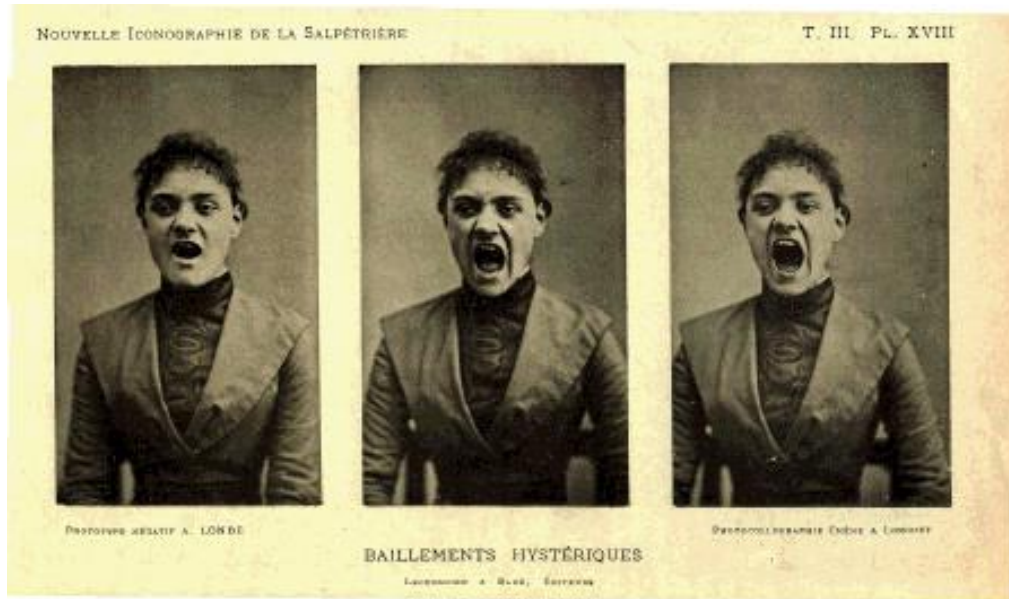
5.1. Znanstveni studij

Danas se fotografija koristi u psihološkim istraživanjima koja se odnose na vizualnu percepciju, pamćenje i konstrukciju identiteta. Djeluje kao alat koji pomaže u istraživanju i obradi traumatičnih iskustava, promiče samorefleksiju i samospoznaju te potiče osobni rast.

Snaga slike znanstveno je dokazana u medicinskim i društvenim projektima u okviru *art* terapije. Fotografija, osim što se koristi kao kreativna metoda, "*promiče umjetničko stvaranje, osobni razvoj, integraciju životnih povijesti te razvoj samopoštovanja i osnaživanja*" (Lockett, 2014).

Ovaj alat učinkovito povezuje ljude s njihovim najdubljim, nesvjesnim i duhovnim dijelovima unutar njihovog konteksta i prilagodbe.

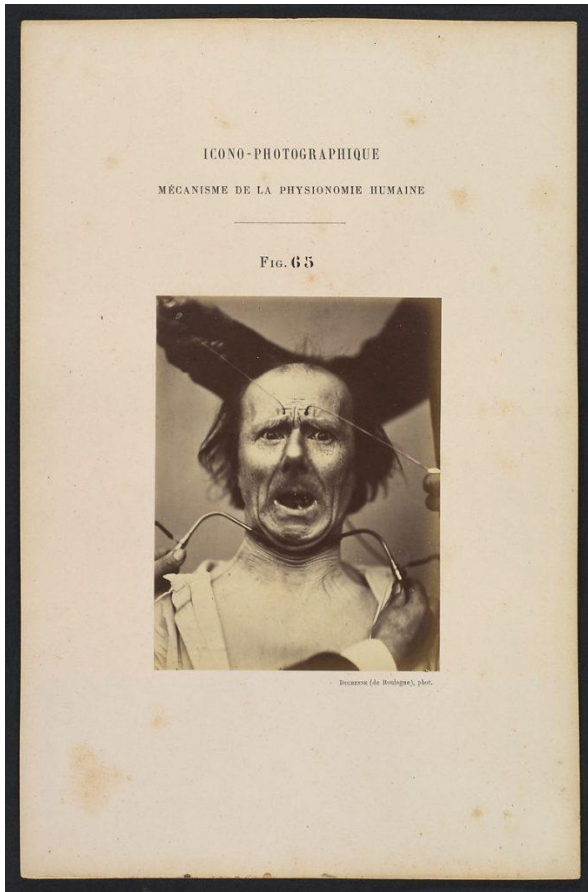
"Stvari na koje reagiramo, izbori koje donosimo, koja leća, koji kut, što od čega izdvajamo, sve te stvari govore puno više o nama nego o našim subjektima. Sve je autoportret ili dio autoportreta." (Eva Rubinstein)

Slika 6 Iconographie Photographique de la Salpêtrière.

Godine 1844. Duchenne de Boulogne (1806.-1875.), francuski liječnik i klinički istraživač koji se smatra pionikom u neurologiji i medicinskoj fotografiji, u svojoj je knjizi „Mehanizam ljudske fizionomije ili elektrofiziološka analiza strasti primjenjivih na prakticanje plastičnih umjetnosti“ govorio o korisnosti fotografija u prikazivanju ljudskog lica. Foto-model na njegovim slikama bila je osoba s paraliziranim mišićima lica, pa su njezini izrazi lica rezultat elektrostimulacije [7].

Njegovi eksperimenti omogućili su mu da zaključi da istinski sretan osmijeh tvore mišići usta, kao i mišići očiju, a ova vrsta osmijeha je takozvani Duchenneov osmijeh [8].

Slika 7 Duchenneov osmijeh

Slika 8 The Expression of the Emotions in Man and Animals

5.2. Utjecaj na percepcije i stavove

Fotografija može oblikovati percepcije i stavove. Slike mogu informirati, uvjeriti, pa čak i manipulirati načinom na koji ljudi gledaju na svijet i razumiju različite kulture, mjesta i probleme [9].

Djelotvorna tehnika: Vodite računa o porukama koje vaše fotografije prenose. Upotrijebite svoju fotografiju da podignete svijest o važnim pitanjima ili da izazovete stereotipe i zablude.

5.3. Snaga vizualnog pripovijedanja

Fotografija je oblik vizualnog pripovijedanja. Uvjerljiva fotografija može ispričati priču, čineći da se gledatelji osjećaju kao da su dio scene ili razumiju perspektivu subjekta [9].

Akcijska tehnika: Razvijte svoje vještine pripovijedanja. Razmotrite elemente u svom okviru i kako doprinose ukupnoj priči. Razmislite o priči koju želite ispričati i kako je vizualno prenijeti.

5.4. Etička razmatranja u emocionalnoj fotografiji

Iako fotografija može biti emocionalno snažna, važno je pristupiti osjetljivim temama s empatijom i poštovanjem. Uvijek u obzir treba uzeti etičke implikacije vašeg rada [9].
Djelotvorna tehnika: kada fotografirate osjetljive subjekte ili situacije, dajte prednost poštovanju i dostojanstvu svojih subjekata. Razmotrite potencijalni utjecaj vaših slika na njih i njihove zajednice.

6. Praktični dio

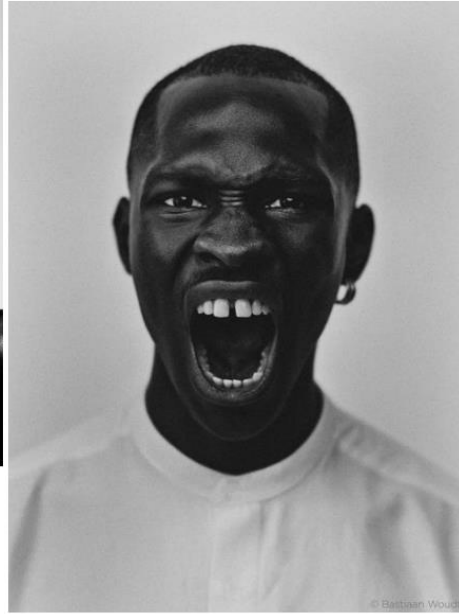
6.1. Planiranje i priprema

Planiranje je ključni korak koji osigurava strukturu i smjer rada, dok priprema uključuje sve potrebne radnje i resurse kako bi se osigurala uspješna provedba projekta.

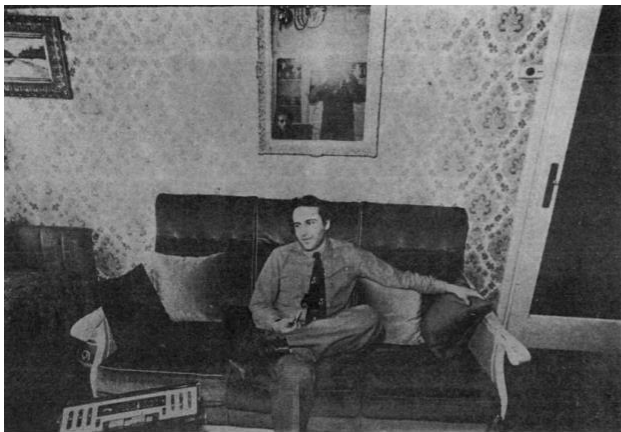
Prvi korak u planiranju bio je definiranje glavnih ciljeva projekta. Glavni cilj je bio prikazati ljudske emocije i na koji način ljudi emocionalno reagiraju na određene događaje u svojem

životu. Ovaj rad istražuje duboku vezu između psihologije i umjetnosti portretiranja, s posebnim naglaskom na razumijevanje emocija kroz fotografiju. Smatram da fotografija, kao medij, ne samo da može produbiti našu percepciju slike, već može imati i značajnu terapeutsku vrijednost. Namjera mi je istražiti i dokazati moć fotografije u bilježenju i razumijevanju ljudskih osjećaja, te time povećati svijest o važnosti vizualne umjetnosti u psihološkim istraživanjima i terapijskim procesima.

Zadaci koji su proizašli iz ovih ciljeva uključivali su istraživanje literature, odabir odgovarajućih alata i tehnologija (PS, Adobe Lightroom, Illustrator) te izradu detaljnog vremenskog plana rada. Kako bi se osigurao pravovremeni završetak projekta, izrađen je detaljan vremenski plan koji uključuje sve ključne faze razvoja. Svaka faza ima jasno definirane rokove, s dodatnim vremenom za konzultacije. Početkom ljeta imao sam zadnje konzultacije kako bih znao idem li s fotografijama u dobrome smjeru. Nakon toga sam se čitavo ljeto usmjerio na fotografiranje ljudi i slušanje njihovih priča. Zatim sam iz dobivenog materijala uredio najbolje fotografije i krenuo razrađivati temu oko njih (kako će izgledati izložba tj. obrana, hoće li biti prisutna još neka vrsta medija ili samo fotografije, pismeni rad).

Slika 9 moodboard inspo 1

Slika 10 moodboard inspo 2

6.2. Interakcija s modelima i fotografiranje

Moj cilj bio je uključiti modele iz različitih dobnih skupina i oba spola kako bih osigurao što veću varijaciju u prikazivanju emocija. Iako svi mi imamo iste bazične emocije, način na koji ih izražavamo i situacije u kojima ih koristimo mogu se razlikovati. Svaka osoba ima jedinstvenu percepciju sebe, svijeta i događaja zbog čega ne postoji "točna" emocija za određene događaje ili sjećanja. Ljudi su složena i kompleksna bića.

Pitao sam obitelj, prijatelje i poznanike da mi budu modeli, na što je pristalo njih 11. Budući da sam tražio od njih da se otvore i govore o intimnim događajima, bilo mi je lakše zamoliti bliske osobe, kojima ne bi bio problem podijeliti svoja iskustva sa mnom. Kada sam im objasnio zadatak koji očekujem, predložili bi mi teme o kojima bismo razgovarali, a zajedno smo birali lokaciju. Lokacija je bila bitna jer je prikazivala njih kao osobe ili je bila izravno povezana s pričom koju su dijelili. Kod nekih sam morao ponoviti fotografiranje jer iz prvog pokušaja nije ispalo onako kako sam zamislio ili je model bio previše nervozan i ukočen da bi surove emocije isplivale na površinu.

Nakon što bih završio fotografiranje pitao bih modela da mi da naslov svoje priče. Smatrao sam da je intimnije da to oni učine nego ja. U slici ispod se nalazi slika popisa svih modela i zapis njihovih naslova priča.

Osoba	Pozitivna priča	Negativna priča
Nadja	Mol	Omama
Helena	Azra je moja sudbina	Najtamniji trenutak
Maja	Čupavi prijatelj	<u>Girly pop getting robbed</u>
Helena 2.0	Zašto Azra ima krzno	Majmuniranje
Borna	Sretna putovanja	Nespretna istraživanja
Erik	Sjećanje na nju	Sjećanje na nas
Majka	Mačići	<u>Dido</u>
Baka	Prvo unučće	Domovinski rat
<u>Dida</u>	Prvi posao	1945.
Borna 2.0	Bara	Kasno noćni nesporazum

Slika 11 zapis modela i naslova njihovih priča

6.3. Tehnički aspekti fotografiranja

Za potrebe ovog rada koristio sam Nikon D3400 kameru, koja je poznata po svojoj jednostavnoj uporabi i odličnim performansama za početnike i entuzijaste. Ova kamera nudi vrlo dobru kvalitetu slike zahvaljujući 24.2-megapikselnom senzoru, koji omogućava snimanje detaljnih fotografija čak i u uvjetima slabijeg osvjetljenja. Objektiv koji sam koristio bio je standardni kit objektiv 18-55mm, koji pruža solidan raspon žarišnih duljina za različite vrste snimanja, uključujući portrete. Iako nije specijaliziran za portretnu fotografiju, ovaj objektiv nudi dovoljno fleksibilnosti za postizanje kvalitetnih rezultata, posebno uz pravilno korištenje postavki kamere i osvjetljenja.

Slika 12 Nikon D3400 kamera

Tijekom snimanja koristio sam niže ISO vrijednosti jer sam uglavnom fotografirao na terenu po danjem svjetlu. Kako bih izbjegao preveliku ekspoziciju i šum, ISO je većinom bio postavljen na 100 ili 200. Za većinu snimanja oslanjao sam se na prirodnu svjetlost, posebno na difuznu svjetlost koju sam dobivao snimajući u jutarnjim ili poslijepodnevnim satima. Za fotografije koje su snimane u unutrašnjem prostoru, morao sam povećati ISO kako bi fotografije bile dovoljno osvijetljene. Izbjegavao sam korištenje bljeskalice kako ne bih preeksponirao fotografiju, što bi rezultiralo gubitkom dimenzija na licima i sjenama. Rasvjeta je bila pažljivo pozicionirana da bi naglasila emocionalne izraze na licima i doprinijela atmosferi koja odražava priču koju model priča.

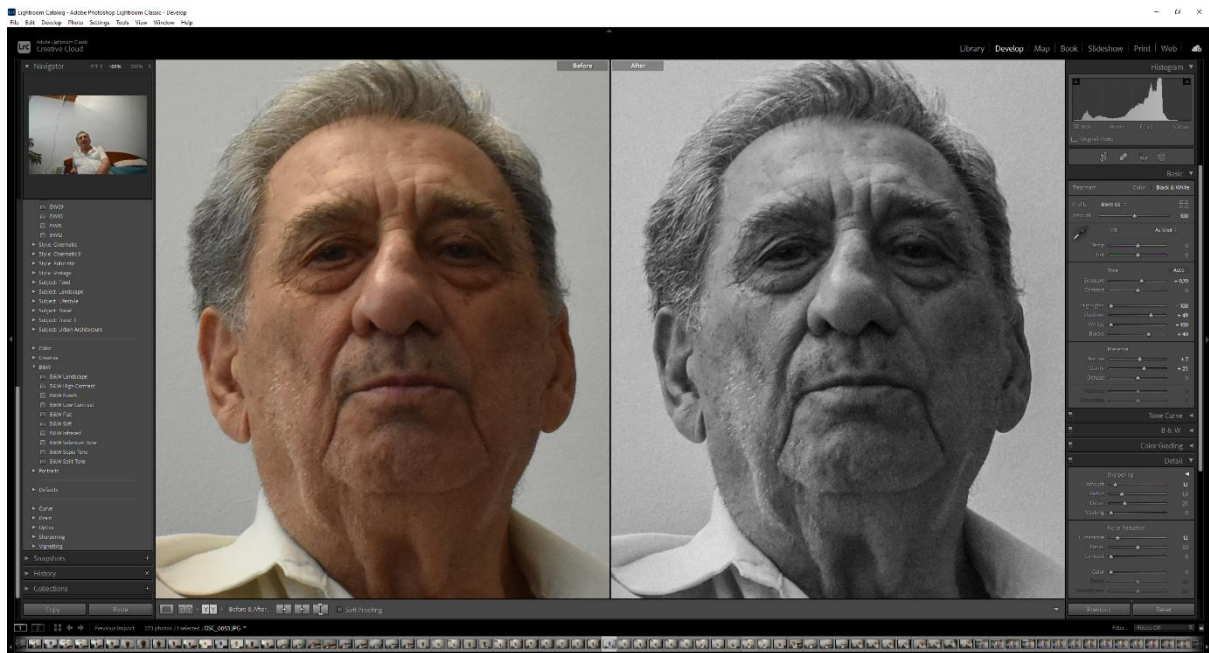
Kompozicija je bila pažljivo planirana da bi se fokus usmjerio na lice modela i izraze koji prenose emocije. Kutovi snimanja varirali su ovisno o raspoloženju koje sam želio prenijeti – kod intimnijih i emocionalno nabijenih trenutaka snimao sam izbliza, dok sam kod prikaza šire slike i povezanosti s lokacijom koristio šire kadrove.

6.4. Uređivanje fotografija

Nakon snimanja, fotografije su obrađene u softveru Adobe Lightroom, gdje sam izvršio osnovne korekcije ekspozicije, kontrasta i boja. Pri obradi sam pazio da zadržim prirodnost fotografija, s fokusom na pojačavanje detalja na licu i isticanje emocija. Minimalna retuširanja primijenjena su kako bi se očuvala autentičnost prikaza. Odlučio sam se da mi sve fotografije budu crno-bijele jer crte lica dolaze do većeg izražaja i gledatelj je više fokusiran na subjekt a ne na boje koje odmiču fokus s glavnog motiva na fotografijama.

Slika 13 primjer slike prije i poslije uređivanja 1

Slika 14 primjer slike prije i poslije uređivanja 2

6.5. Analiza snimljenih fotografija

Tehnička kvaliteta snimljenih fotografija varirala je ovisno o uvjetima snimanja i postavkama kamere. Većina fotografija pokazala je dobar fokus na ključnim detaljima, poput izraza lica modela. U *Lightroomu* sam izoštrio neke detalje i ispravio mutnine. Ekspozicija je bila dobro kontrolirana zahvaljujući pažljivom odabiru ISO postavki i korištenju prirodne svjetlosti. Iako je na nekim fotografijama sunce stvaralo oštre sjene, kod nekih unutarnjih snimanja je pak povećanje ISO-a rezultiralo blago povećanim šumom, što je utjecalo na oštrinu slike.

Analiza izraza emocija otkriva da su portreti u velikoj mjeri uspjeli prenijeti duboke osjećaje kao što su tuga, sreća i ljutnja. Intimni kadrovi snimljeni izbliza omogućili su gledateljima da se usmjere na suptilne promjene u izrazima lica, dok su širi kadrovi s pozadinom uspješno prikazali kontekst priče koju model priča. U nekim slučajevima, međutim, emocionalna intenzivnost nije bila dovoljno izražena zbog nedostatka prirodne svjetlosti ili nervoze modela.

Kompozicija je odigrala ključnu ulogu u izražavanju emocija na fotografijama. Korištenje pravila trećine omogućilo je da oči modela budu fokus točno na pravom mjestu, što je povećalo emocionalni utjecaj slike. Širi kadrovi su pružili kontekst i dubinu, dok su uski kadrovi naglasili detalje i intimnost trenutka. Iako je naglasak bio na modelu, i sama je pozadina imala ključnu ulogu u pričanju priče i stvaranju doživljaja.

Fotografije su u velikoj mjeri uspjele ispuniti ciljeve projekta, prikazavši raznolike emocije kroz različite modele i kontekste. Međutim, postoje područja za poboljšanje, kao što je potreba za boljom pripremom modela za postizanje autentičnijih izraza i dodatno usklađivanje svjetlosnih uvjeta s namjeravanim emocionalnim efektima. Daljnja istraživanja mogla bi uključivati različite tehnike rasvjete i dodatne vježbe s modelima kako bi se poboljšala njihova prirodnost pred kamerom.

Analizom snimljenih fotografija stekao sam uvid u važnost preciznog upravljanja tehničkim aspektima i emocionalnim izražajima modela. Ovaj proces je pokazao koliko je važno pripremiti modele za snimanje i pažljivo prilagoditi rasvjetu i kompoziciju kako bi se postigao željeni efekt. Ova iskustva će mi pomoći u budućim projektima da unaprijedim vlastiti pristup i učinkovitije prikažem emocije u fotografiji.

Slika 15 Nadja pozitivna priča

Slika 16 Nadja negativna priča

Slika 17 Maja pozitivna priča

Slika 18 Baka Kata pozitivna priča

6.6. Multimedijalni pristup: Plakati, dizajn prostora i audio

Multimedijalni pristup u ovom projektu uključuje upotrebu plakata, dizajna prostora i audio komponenata kako bi se dodatno pojačao doživljaj prikazanih fotografija i osigurao dublji emocionalni odgovor publike. Kombinacija različitih medija omogućava slojevitu prezentaciju gdje svaki element doprinosi stvaranju ugođaja koji odražava emocionalni ton projekta. Ovaj pristup naglašava važnost integracije vizualnih, prostorno-dizajnerskih i auditivnih elemenata kako bi publika mogla interaktivno i intuitivno pristupiti sadržaju.

Dizajn prostora bila bi galerija u kojoj bi zidovi bili crni. Iznad svake fotografije stajalo bi osvijetljene kako bi čitav prostor dobio mističan i tamni ugođaj. Ostatak prostorije bio bi u polumraku te bi jedini izvor svjetla bio kod fotografija.

Slika 19 primjer izložbe mockup

Također izložba bi imala plakate koji bi promovirali i zvali publiku. Na prvom plakatu dominira portret žene s izraženim ekspresijama lica. Dizajnerski element koji posebno privlači pažnju su izrezani i prelomljeni dijelovi lica, gdje su oči i usta umetnuti na asimetričan način, kao da su "podijeljeni" i pomaknuti. Ovaj efekt doprinosi izraženoj emocionalnoj napetosti i prikazuje dublju poruku o raznovrsnosti ljudskih priča, što se poklapa s naslovom izložbe "Between Words and Images: Depths of Human Stories." Upotreba crno-bijele tehnike sa starinskim tonovima daje plakatu nostalgičnu i pomalo grubu estetiku. Tekst je jednostavan, smješten u gornji dio plakata, s imenom autora sa strane, tj. moje ime.

BETWEEN WORDS AND IMAGES: DEPTHS OF HUMAN STORIES

KOPRIVNICA

xx.xx.2024.

SEBASTIAN MUSLIC

Slika 20 plakat za izložbu 1

BETWEEN WORDS AND IMAGES: DEPTHS OF HUMAN STORIES

SEBASTIAN MUSLIC

KOPRIVNICA

xx.xx.2024.

Slika 21 plakat za izložbu 2

Drugi plakat slijedi sličan vizualni pristup, sa ženskim portretom kao glavnim motivom. Lice osobe je "izrezano" i prelomljeno u nekoliko dijelova, što sugerira složenost emocija i priča koje ljudi nose. Ovaj plakat također koristi crno-bijelu paletu, s teksturom koja podsjeća na izgužvani papir, što dodaje osjećaj starosti i autentičnosti. Tekst i raspored su ujednačeni s prvim plakatom, što doprinosi kohezivnosti serije. Ovaj dizajn potiče promatrača da razmisli o različitim aspektima ljudskih osjećaja i narativa koji su često nevidljivi, ali duboko prisutni.

BETWEEN WORDS AND IMAGES: DEPTHS OF HUMAN STORIES

KOPRIVNICA

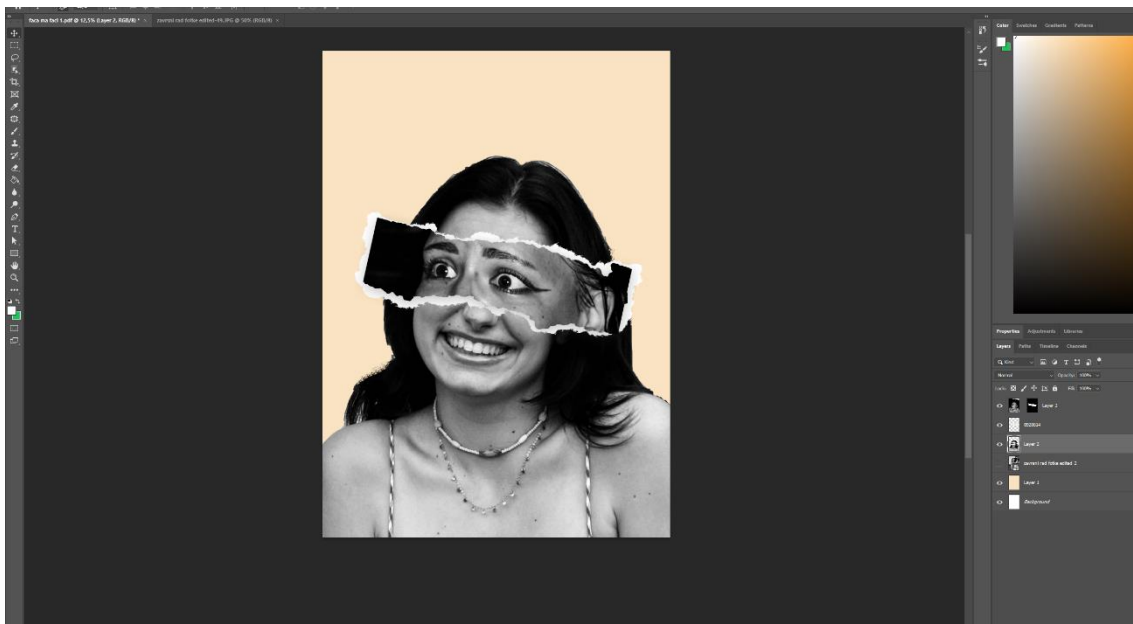
XX.XX.2024.

SEBASTIAN MUSLIC

Slika 22 plakat za izložbu 3

Kreiranje ovih plakata zahtijevalo je kombinaciju fotografije, digitalnog dizajna i eksperimentalnih tehnika obrade. Prvo je bilo potrebno izabrati odgovarajuće portrete koji će komunicirati emocije potrebne za temu izložbe. Nakon toga, korištenjem programa kao što su Adobe Photoshop ili Illustrator, primijenjeni su efekti "podijeljenih" dijelova lica kako bi se postigla vizualna dezintegracija lica, simbolizirajući kompleksnost ljudskih priča. Starinski efekt postignut je uz pomoć tekstura papira, dok je crno-bijela paleta doprinosila minimalističkoj, ali snažnoj estetici. Fontovi su pažljivo odabrani kako bi doprinijeli jasnoći i vizualnom balansu plakata.

Slika 23 proces rada u photoshopu

Kako bi se publika više uživala u fotografije i njihova značenja pored njih nije samo njihov naslov nego i QR kod. Kad ga skeniraju sa svojim uređajima otvori im se datoteka sa audio snimkom osobe na fotografiji koja ukratko prepričava svoju priču koju su mi pričali tijekom fotografiranja.

Slika 24 QR kod priče MOL

6.7. Refleksija o procesu

Tijekom rada na ovom projektu stekao sam značajna iskustva u tehnikama portretne fotografije i upravljanju emocionalnim izražajima modela. Naučio sam kako pravilno koristiti različite komponente opreme i prilagoditi se promjenjivim uvjetima osvjetljenja. Također, otkrio sam koliko je važna priprema modela za postizanje autentičnih emocionalnih prikaza i kako kompozicija i osvjetljenje mogu drastično utjecati na rezultat.

Jedan od glavnih izazova bio je upravljanje nervozom modela, što je ponekad otežavalo postizanje prirodnih izraza. Da bih prevladao ovaj problem, proveo sam dodatno vrijeme razgovarajući s modelima i uvodeći ih u proces fotografiranja kako bi se osjećali ugodnije. Također, prilagodio sam osvjetljenje i kompoziciju tijekom snimanja kako bih osigurao da svi aspekti slike odgovaraju željenom emocionalnom tonu.

Projekt je u velikoj mjeri uspio u prikazivanju raznolike palete emocija kroz portrete modela. Fotografije su uspjele prenijeti intenzivne emocionalne trenutke i pružiti uvid u različite aspekte ljudskih osjećaja. Iako su neki kadrovi zahtijevali dodatne prilagodbe, rezultati su ispunili ciljeve projekta, pokazujući kako fotografija može biti moćan alat za izražavanje i razumijevanje emocija

Jedan od aspekata koji bih mogao poboljšati u budućim projektima jest dodatno usavršavanje komunikacijskih vještina s modelima kako bih lakše postigao željene izraze. Također, istražiti ću korištenje različitih tehnika rasvjete kako bih optimizirao kvalitetu snimanja u različitim okruženjima. Ova iskustva će mi pomoći da unaprijedim svoj pristup i rezultate u budućim fotografskim projektima.

Refleksija na ovaj projekt pokazuje koliko je važno kombinirati tehničke vještine s emocionalnim razumijevanjem kada se radi o portretnoj fotografiji. Ovaj proces mi je omogućio da dublje razumijem kako fotografija može služiti kao alat za emocionalnu ekspresiju i psihološko istraživanje. Osobno, iskustvo me inspiriralo da nastavim istraživati veze između vizualne umjetnosti i ljudske psihologije, s ciljem daljnjeg razvoja svojih fotografski i istraživačkih vještina.

Zaključak

Ovaj rad omogućio je duboko razumijevanje kako vizualna umjetnost može odražavati i prenositi složene ljudske emocije. Kroz pažljivo planiranje, interakciju s modelima i obradu fotografija, uspješno sam prikazao raznolike emocionalne reakcije na osobne priče i sjećanja. Kroz fotografije, koje su posebno izabrane, uspio sam zabilježiti ne samo vizualne trenutke, već i unutarnje svjetove pojedinaca. Crno-bijela tehnika i minimalna retuširanja doprinose autentičnosti prikaza, omogućujući gledateljima da se usmjere na suštinske emocionalne tonove i detalje.

Analiza fotografija pokazuje kako su različite tehnike, uključujući kompoziciju i rasvjetu, značajno utjecale na izražavanje emocija. Iako su postojali izazovi, poput nervoze modela i varijacija u uvjetima osvjetljenja, projekt je u velikoj mjeri uspio prikazati raznolike aspekte ljudskih osjećaja i iskustava i s time sam vrlo zadovoljan. Multimedijalni pristup izložbe, uključujući plakate i audio komponente, dodatno je obogatilo doživljaj i omogućio dublje razumijevanje priča koje su stajale iza fotografija. Taj pristup pomaže u stvaranju bogate, višeslojne prezentacije koja prikazuje kompleksnost ljudskih emocija. Ova istraživanja i iskustva nisu samo obogatila moje fotografske vještine, već su također produbila moje razumijevanje veze između vizualne umjetnosti i psihologije. Projekt me inspirirao da nastavim istraživati kako umjetnost može služiti kao moćan alat za izražavanje i razumijevanje ljudskih osjećaja. Te se nadam da je potaknuo publiku na razmišljanje ne samo o mojim fotografijama i ljudima na njima nego i o svojim emocijama i izražavanju prema sebi i svijetu.

IZJAVA O AUTORSTVU

Završni/diplomski/specijalistički rad isključivo je autorsko djelo studenta koji je isti izradio te student odgovara za istinitost, izvornost i ispravnost teksta rada. U radu se ne smiju koristiti dijelovi tuđih radova (knjiga, članaka, doktorskih disertacija, magistarskih radova, izvora s interneta, i drugih izvora) bez navođenja izvora i autora navedenih radova. Svi dijelovi tuđih radova moraju biti pravilno navedeni i citirani. Dijelovi tuđih radova koji nisu pravilno citirani, smatraju se plagijatom, odnosno nezakonitim prisvajanjem tuđeg znanstvenog ili stručnoga rada. Sukladno navedenom studenti su dužni potpisati izjavu o autorstvu rada.

Ia, Sebastian Musić (ime i prezime) pod punom moralnom, materijalnom i kaznenom odgovornošću, izjavljujem da sam isključivi autor/ica završnog/diplomskog/specijalističkog (obrisati nepotrebno) rada pod naslovom Između riječi i slika: Dubina ljudskih riječi (upisati naslov) te da u navedenom radu nisu na nedozvoljeni način (bez pravilnog citiranja) korišteni dijelovi tuđih radova.

Student/ica:
(upisati ime i prezime)

Sebastian Musić
(vlastoručni potpis)

Sukladno članku 58., 59. i 61. Zakona o visokom obrazovanju i znanstvenoj djelatnosti završne/diplomske/specijalističke radove sveučilišta su dužna objaviti u roku od 30 dana od dana obrane na nacionalnom repozitoriju odnosno repozitoriju visokog učilišta.

Sukladno članku 111. Zakona o autorskom pravu i srodnim pravima student se ne može protiviti da se njegov završni rad stvoren na bilo kojem studiju na visokom učilištu učini dostupnim javnosti na odgovarajućoj javnoj mrežnoj bazi sveučilišne knjižnice, knjižnice sastavnice sveučilišta, knjižnice veleučilišta ili visoke škole i/ili na javnoj mrežnoj bazi završnih radova Nacionalne i sveučilišne knjižnice, sukladno zakonu kojim se uređuje umjetnička djelatnost i visoko obrazovanje.

Literatura

- [1] Ekman, P. (1992). An argument for basic emotions. *Cognition and Emotion*, 6, 169-200.
- [2] Johnmarshall Reeve Razumijevanje motivacije i emocije 2018. godine 307str
- [3] <https://www.napoleon.org/en/young-historians/napodoc/the-birth-of-photography/> 20.8. 20:02
- [4] D. Žerjav: Promišljati fotografski, Fotoklub Čakovec, Čakovec, 2011. 20.08. 20:05
- [5] <https://www.studiobinder.com/blog/what-is-portrait-photography-definition/> 20.08. 20:40.
- [6] <https://store.bandccamera.com/blogs/how-to/the-psychology-of-photography?srsId=AfmBOopvB6JDEHedeDfIQ6B7wlMTMH5TnUHULKP-45gRDTLUsXKbfRzc> 20.08. 22:22
- [7] <https://andanafoto.com/en/photography-and-psychology-exploring-the-links-between-images-and-our-deepest-emotions/>
- [8] <https://andanafoto.com/el-origen-de-la-fotografia-como-herramienta-en-la-salud-mental-primer-parte/>
- [9] <https://accurova.medium.com/the-psychology-of-photography-how-images-impact-emotions-48e5619094f2>

Popis slika

Slika 1 De Niro portret	4
Slika 2 Lifestyle fotografija	5
Slika 3 fotografija kraljice Elizabete	6
Slika 4 Rihanna	7
Slika 5 Konceptualni portret.....	8
Slika 6 Iconographie Photographique de la Salpêtrière.....	10
Slika 7 Duchenneov osmijeh.....	11
Slika 8 The Expression of the Emotions in Man and Animals	11
Slika 9 moodboard inspo 1	14
Slika 10 moodboard inspo 2	14
Slika 11 zapis modela i naslova njihovih priča.....	15
Slika 12 Nikon D3400 kamera	16
Slika 13 primjer slike prije i poslije uređivanja 1	17
Slika 14 primjer slike prije i poslije uređivanja 2	18
Slika 15 Nadja pozitivna priča	19
Slika 16 Nadja negativna priča	20
Slika 17 Maja pozitivna priča	20
Slika 18 Baka Kata pozitivna priča	21
Slika 19 primjer izložbe mockup.....	22
Slika 20 plakat za izložbu 1	23
Slika 21 plakat za izložbu 2	24
Slika 22 plakat za izložbu 3	26
Slika 23 proces rada u photoshopu	27
Slika 24 QR kod priče MOL.....	28